

Phẩm 14: BẢN HẠNH CỦA CÁC BỒ-TÁT

Bấy giờ, Bồ-tát Bất Không Kiến, Bồ-tát Thiện Hiện, Bồ-tát Thiện Hoan Hỷ, Bồ-tát Vô Lượng Thị Hiện, Bồ-tát Vô Lượng Lực, Bồ-tát Vô Lượng Tràng, Bồ-tát Vô Lượng Minh, Bồ-tát Vô Lượng Thắng, Bồ-tát Vô Lượng Trí, Bồ-tát Vô Lượng Tu Vương, Bồ-tát Vô Lượng Ý, Bồ-tát Vô Lượng Thắng Tư, Bồ-tát Vô Lượng Định, Bồ-tát Phân Biệt Nhất Thiết Pháp Ý, Bồ-tát Phân Biệt Hư Không Ý, Bồ-tát Phân Biệt Vô Trước Ý, Bồ-tát Vô Lượng Bảo Ý, Bồ-tát Nhất Thiết Tịch Định Tự Tại, Bồ-tát Thiện Giáo Chiếu Ý, như vậy có tới chín vạn trăm ngàn ức na-do-tha Bồ-tát, đều là bậc thượng thủ, liền từ chỗ ngồi đứng dậy, sửa lại y phục, gối phải quỳ sát đất, chắp tay cung kính, bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Chúng con đối với Tam-muội Niệm Phật sâu xa của Bồ-tát do chư Phật đã nói, xin hết lòng nhớ nghĩ, thọ trì, biên chép, đọc tụng, rộng phân biệt giảng nói, như thuyết tu hành, khiến tâm tương tục, cho đến đạt được Bồ-đề, Vì sao? Vì chúng con đối với những kinh điển thâm diệu mà chư Phật đã giảng thuyết, tất cả tướng mạo chưa từng thấy biết đầy đủ. Nếu có nhiều người ưa thích siêng tu tức có thể tăng trưởng tạo ra được mọi sự an vui. Vì sao? Vì nếu có thể thứ lớp tu hành pháp ấy, ghi chép, đọc tụng, cũng chỉ dạy người khác thọ trì, giảng nói, tất nhiên cũng sẽ được đầy đủ Bồ-đề vô thượng, dần dần tăng tiến thành tựu trọn vẹn.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn biết những suy nghĩ trong tâm của các Đại Bồ-tát, do thường pháp của Phật nên liền mỉm cười, từ diện môn phóng ra ánh sáng đủ các báu xen nhau. Đó là vàng, bạc, lưu ly, xa cừ, mã não, san hô, hổ phách, xích chân châu tạo vô số các màu sắc vi diệu, ánh tỏa đó chiếu khắp vô lượng thế giới, soi sáng rực rỡ đến cõi trời Phạm thế, từ trên lại hạ xuống, trụ nơi đỉnh đầu Đức Phật, giống như Đế tràng báu ở cõi trời Tịnh hỷ dài thẳng đẹp đẽ, rất đáng ưa thích. Tam thiên đại thiên thế giới cõi này thấy đều trang nghiêm giống như chuỗi ngọc. Lúc đó, đại chúng, các Bồ-tát thấy tướng thần biến này đều ngạc nhiên, ca tụng: “Hay thay! Hy hữu thay! Thần thông của Như Lai!”

Khi ấy, có Đại Bồ-tát tên là Tàm Quý An Định Phát Chúng Ý Hạnh, liền sửa lại y phục, gối phải quỳ sát đất, cung kính chắp tay chiêm ngưỡng Thế Tôn, dùng hương bột trầm thủy vi diệu và hoa Mạn-đà trời dâng cúng, rồi ở trước Phật nói kệ:

Điều Ngự không gì sánh
Tướng sắc thân vi diệu
Giống như cây hoa trời
Mùi thơm tỏa mười phương.
Đầy đủ hành ý lành
Tu tập vô lượng trí
Bậc Điều Ngự đại oai
Thương xót các nẻo ác.
Cúi xin Vô lượng trí
Nói duyên gì mỉm cười?
Trí tối thắng vô biên
Oai đức không ai bằng.
Vì sao hiện mỉm cười?
Xin nói nhân duyên đó
Tam thiên đại thiên này
Tất cả các thế giới.
Trang nghiêm như anh lạc
Sạch như trời Đao-lợi
Người thấy đều hoan hỷ
Nhân gì hiện mỉm cười này?
Người mù được thấy sáng
Người điếc liền được nghe
Người cuồng loạn, chánh niệm
Câm ngọng đều nói được.
Nên vì nhân duyên gì
Hiện ra mỉm cười này?
Voi ngựa và loài chim
Đều phát tiếng hòa nhã.
Tất cả các nhạc cụ
Không trổi tự nhiên vang
Nay vì nhân duyên gì
Thế Tôn bỗng mỉm cười?
Phương trên các chư Thiên
Và dưới, người thế gian
Các âm nhạc vi diệu

Điều tấu âm thù thắng.
 Nhân gì hiện cười này?
 Cúi xin vì con nói
 Hay thay, hy hữu thay!
 Trời, người đều cùng thấy.
 Vì nhân duyên gì vậy
 Hiện ra mỉm cười này
 Điều Ngự Lương Túc Tôn
 Vì thương xót chúng sinh.
 Nguyên nghe ý Phật cười
 Khiến con được trong lành.

Bây giờ, Đức Thế Tôn biết ý thưa hỏi của Bồ-tát Tàm Quý An Định Phát Chúng Ý Hạnh và các Bồ-tát khác, nên Đức Phật liền tuyên nói như hằng hà sa đặng, Bạc Ứng Cúng Chánh Biến Tri đã nói Đức Phật nói kệ:

Bảo các chúng Bồ-tát
 Các ông phải nên quán
 Sáu vạn tám ngàn ấy
 Tất cả thiện nam tử.
 Thuở xưa đã lưu lạc
 Nay lại tu Bồ-đề
 Thệ nguyện rằng: Chúng ta
 Điều trụ trong sinh tử.
 Sẽ đến chỗ Mâu-ni
 Sẽ thọ trì kinh này
 Điều thích nghe kinh ấy
 Tối thắng không nghĩ bàn.
 Pháp sư Phật đã nói
 Tâm thường không nhàm chán
 Nay ta sẽ bảo ông
 Các chúng Bồ-tát này.
 Chẳng phải một Đức Phật
 Phát tâm cung kính sâu
 Nhớ nghĩ thuở xa xưa
 Ba vạn sáu ức kiếp.
 Trăm ngàn na-do-tha

Để thu pháp lợi ích
Bấy giờ ở chỗ ấy
Mới khởi tất cả hạnh.
Lại nơi đời trước kia
Chỗ Hằng sa đại trí
Là xứ mới khởi hạnh
Thâu giữ pháp tối thắng.
Người tuệ sáng cầu pháp
Tâm thường không chán đủ
Luôn xả thân mạng, của
Để cầu đạo Bồ-đề.
Nhớ thuở xưa hằng sa
Kiếp không thể nghĩ bàn
Thời có Đấng Chánh Giác
Vô thượng Đại Thắng Quang.
Chốn ấy, mới khởi hạnh
Để cầu pháp lợi ích
Lại nơi Bảo thắng diệu
Đại minh và Điện quang.
Chiếu tất cả khó nghĩ
Đều là chỗ Đại Tiên
Ba nghiệp trì pháp này
Thâu giữ đạo Tối thắng.
Nhật Quang và Nguyệt Quang
Biển công đức khó lường
Đầy đủ tất cả hạnh
Chỗ chư Phật như vậy.
Nơi này mới phát tâm
Để cầu đạo Bồ-đề
Lại ở đời trước kia
Gặp Đấng Mãn Oai Quang.
Cùng với Phật Sư Tử
Ở chỗ Như Lai ấy
Ba nghiệp thọ pháp này
Cầu Bồ-đề bậc nhất

Ở đời quá khứ kia
Chư Phật thường nối nhau
Như Lai Sư Tử Tràng
Công đức đều đầy đủ.
Chốn ấy lại phát tâm
Để cầu pháp lợi ích
Lại có Phật phương khác
Hiệu là Thắng Đế Tràng.
Điều phục ở thế gian
Đối chỗ chư Phật kia
Để cầu pháp tối thắng
Thâu giữ tuệ vô thượng.
Vô lượng trí đều sinh
Chư Phật không nghĩ bàn
Nghe pháp âm cao xa
Nơi Thế Tôn như vậy.
Ba nghiệp thọ pháp ấy
Cầu Bồ-đề bậc nhất
Xưa đối Phật Thiện Nhãn
Như Vô Biên Đại Tràng.
Phát tâm dũng mãnh này
Cầu Bồ-đề vô thượng
Lại nơi Quang Lực Vương
Cõi thân thông biến hóa.
Trụ nơi Đại Tiên này
Cầu Bồ-đề tối thắng
Điều Ngự Quang Diêm sinh
Vô lượng tướng Đức sáng
Nơi ấy mới phát tâm
Cầu Tam-muội báu này
Diêm Quang và đại chúng
Phật Minh Tụ Hàng Oán
Chỗ Thế Tôn như vậy
Cầu pháp ban vui chúng
Như Lai Nhất Thiết Quang
Nan Tư và Nhật Minh.

Thiện Thệ Vô Lượng Lực
Phật Vô Biên Định Ý
Nơi các Thế Tôn kia
Phát tâm ban pháp lạc.
Đấng Đại Thánh Kim Hoa
Chánh giác Thiện Hoa Hương
Phật A-nan Nhã Hành
Và Như Lai Vô lậu.
Chỗ chư Phật như vậy
Kính cầu đạo tối thắng
Phương này và cõi khác
Vô lượng trí quá khứ.
Nơi Lương Túc Tôn kia
Thọ trì Tam-muội này
Thân, khẩu, ý siêng tu
Cầu Bồ-đề đệ nhất.
Dùng các nghiệp lành ấy
Cúng dường Thiên Trung Tôn
Đều đầy đủ tám vạn
Thường cầu đạo Vô thượng.
Tất cả Bồ-tát ấy
Lâm chung lìa đường ác
Hết thấy cùng đông đủ
Thường phụng Đấng Nhân Thiên.
Lìa hẳn pháp tà hoặc
Không sinh nhà ti tiện
Xa lìa tri thức ác
Thân cận với bạn lành.
Nắm giữ các công đức
Cho đến đạo Bồ-đề
Ở đời vị lai, sẽ
Gặp được Đấng Di-lặc.
Cúng dường Thiên Trung Thiên
Quyết giữ đạo Giác ngộ
Sau Phật Từ Thị diệt

Phật Sư Tử Điều Ngự.
Ở chỗ Thế Tôn kia
Vì pháp tịnh ba nghiệp
Thâu giữ các thắng hạnh
Để cầu đạo Chánh giác.
Ngàn Phật trong Hiền kiếp
Vô thượng Lương Túc Tôn
Nên vì Bồ-tát này
Tuyên nói pháp vi diệu.
Là con của Thiện Thế
Ắt được sắc vô ngại
Qua hiền kiếp này rồi
Như Lai Vô Lượng Quang.
Nguyệt Hiện và Hiền Quán
Nói nhau hiện ở đời
Phật Hiền Quán diệt độ
Khoảng giữa rất lâu dài.
Như Lai Đa-la Tràng
Tiếp nối giáo hóa rộng
Các người trí sáng suốt
Vì pháp hành cúng dường.
Đấng Đa-la Đại Thánh
Đã nhập vào Niết-bàn
Như Lai Phân Biệt Thế
Sau đó sẽ thành Phật.
Vì Tam-muội sâu xa
Dâng kính Pháp vương kia
Phật Phân Biệt diệt độ
Đấng Thị Hiện ra đời.
Ngày Thị Hiện đã hết
Chỗ dựa Hoa Thượng Thế
Lần lượt thành Chánh giác
Sẽ sinh Nhất Thiết Kiến.
Hoa Thượng đã Thiện Thế
Phật Ưu-bát-la Thắng
Xuất hiện ở thế gian

Cúng dường Lương Túc Tôn.
Ưu-bát-la diệt độ
Câu-tu-ma nương đời
Kế đến thành Bồ-đề
Phật Tuệ Nhật diệt độ.
Đấng Trang Nghiêm Đại Thế
Lúc đó hiện ở đời
Trang Nghiêm Thánh Nhân diệt
Tiếp có Chúng Trí Thắng.
Vì đối với pháp kia
Rộng cúng dường vô lượng
Chúng Trí Thắng diệt rồi
Phật Thiện Hiện Đại Trí.
Xuất hiện ở thế gian
Thiện Hiện Niết-bàn rồi
Diệu Trì Thế nương thầy
Kế tiếp Đấng Điều Ngự.
Sau Như Lai Diệu Trì
Thế Tôn Thiện Vi Nhiễm
Hưng khởi trí đệ nhất
Nơi kia cầu Bồ-đề
Phật Thiện Vi Nhiễm diệt
Chánh giác Vô lượng quang
Đại Thắng, Vô Biên Minh
Đấng Pháp Vương hiện tiền.
Ba Điều Ngự như vậy
Nối tiếp nhau ra đời
Mặt trời tuệ lặn mất
Tối Xí Niệm Vương hiện.
Vì pháp lợi ích này
Cúng dường khó nghĩ bàn
Biết Phật đương lai kia
Chủ hết thầy thế gian.
Thọ hành Bồ-đề này
Để cầu pháp thọ mạng

Dùng các nghiệp lành ấy
Ở cõi này mạng chung.
Được cúng Vô Lượng Thọ
Phật Đại Oai Hàng Oán
Đã gặp Nhân Trung Tôn
Rộng cúng dường vô biên.
Để được pháp nghĩa lợi
Thâu Bồ-đề bậc nhất
Trụ các thế giới kia
Chỗ chúng Đa Thế Trí.
Vì lợi ích chúng sinh
Chẳng cầu năm dục lạc
Cung kính nhiều ức Phật
Sẽ được trí vô ngại.
Thương xót thoát các khổ
An lạc cho thế gian
Được Bồ-đề tối thắng
Cõi kia rộng khó bàn.
Các báu rất trang nghiêm
Vô biên an lạc tịnh
Nhiều ức na-do-tha
Hết thấy Bồ-tát này.
Khen Nhân Trung Pháp Vương
Trí Phật không nghĩ bàn
Nay ta bảo các ông
Chư Thiên và thế gian.
Nếu cầu học trí Phật
Cùng Như Lai bình đẳng
Người này thích trí Phật
Cầu học thắng Bồ-đề.
Vì do cầu Bồ-đề
Nên được pháp Nhân Tôn
Chư Thiên, Rồng, Dạ-xoa
Ca-lưu, Ma-hầu-la.
Và các Cưu-bàn-trà
Thường ủng hộ pháp Phật

*Nếu người cầu Bồ-đề
Hộ pháp nên như con.
Nếu cầu Bồ-đề Phật
Thì được quả báo lớn
Đoan nghiêm và thù thắng
Sắc tướng như vàng ròng.
Thường vì tất cả chúng
Tuệ nêu nghĩa sâu xa
Đầy đủ không nghĩ bàn
Tất cả các công đức.
Sắc trăm phước nghiêm tịnh
Báu thế gian tối thượng
Trời, Người không gì sánh
Rồng, Quỷ đều ủng hộ.
Người ấy nương Bồ-đề
Cúng dường Đấng Tối Thắng
Vì lợi ích chúng sinh
Khai thị pháp định sâu.*

M